

๔. โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ ของกรมพัฒนาที่ดิน

๑. หลักการและเหตุผล

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระราชทานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความมั่นคงและยั่งยืน ทรงคิดค้นเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรรมที่ไม่ได้ผลในเขตแห้งแล้ง ขาดแคลนน้ำในการเกษตร โดยเฉพาะการประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งมีความเสี่ยงสูงในการขาดแคลนน้ำ กรณีฝนทิ้งช่วงและปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอในการเพาะปลูก

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ที่ทรงมีต่อปวงชนชาวไทย จึงได้จัดทำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ขึ้น เพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยส่งเสริมให้เกษตรกรที่มีความสมัครใจจาก ๘๘๒ อำเภอ รวมทั้งสิ้น ๗๐,๐๐๐ ราย ได้น้อมนำหลักทฤษฎีใหม่ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ของเกษตรกรตามภูมิสังคม โดยมุ่งหวังจะพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ดังนั้น กรมพัฒนาที่ดินซึ่งมีภารกิจในด้านการฟื้นฟู ปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืนเป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้ร่วมสนับสนุนการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในการสนับสนุนส่งเสริมให้เกษตรกร ปรับปรุงบำรุงดินตามความต้องการของเกษตรกรและความเหมาะสมของพื้นที่ เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมในการเพาะปลูกพืช พร้อมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจด้านการพัฒนาที่ดินอย่างถูกต้อง และนำไปปฏิบัติงานในพื้นที่ของตนเองได้ตามความเหมาะสม สามารถลดรายจ่าย และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ที่ทรงมีต่อปวงชนชาวไทย

๒.๒ เพื่อให้สนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการนำแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ ไปปรับใช้ในดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ของตนเองได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรจำนวน ๖,๒๕๒ ราย (กรมพัฒนาที่ดินที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดูแลและประสานงานหลัก จากจำนวนเกษตรกรเป้าหมายโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ทั้งสิ้น ๗๐,๐๐๐ ราย)

๔. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่การเกษตรของเกษตรกรจำนวน ๖,๒๕๒ รายที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

๕. กิจกรรม/วิธีการดำเนินงาน

๕.๑ การรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำและเกษตรกร โดยสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่มอบหมายหน่วยงานรวบรวมข้อมูล

เกษตรกรที่หน่วยงานได้ให้การสนับสนุนแหล่งน้ำ/บ่อน้ำเพื่อส่งให้ Single Command ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาสำรวจ และรับสมัคร คัดเลือกเกษตรกรที่มีความสนใจ/สมัครเข้าร่วมโครงการ ดังนี้

๑) กรมพัฒนาที่ดินจัดทำข้อมูลรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖-๒๕๕๙

๒) กรมชลประทาน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกรมส่งเสริมสหกรณ์ สำรวจตรวจสอบข้อมูลแหล่งน้ำ/บ่อน้ำ และเกษตรกรที่เคยได้รับการสนับสนุนจากโครงการ/กองทุนต่างๆ

๕.๒ การคัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่เป้าหมาย โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) ในแต่ละจังหวัด คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรที่มีความสมัครใจทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามคุณสมบัติที่กำหนด โดยใช้ข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นาของกรมพัฒนาที่ดิน ข้อมูลบ่อน้ำ/แหล่งน้ำกรมชลประทาน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกรมส่งเสริมสหกรณ์ ประกอบการพิจารณา พร้อมทั้งมอบหมายจำนวนเกษตรกรให้แก่หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๓ ดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แจ้งหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการโครงการฯ นำเกษตรกรที่ได้แบ่งมอบความรับผิดชอบให้แก่หน่วยงานในจังหวัด (กรมพัฒนาที่ดินได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกษตรกรรวม ๖,๒๙๒ ราย) ไปศึกษาดูงานในแปลงต้นแบบของเกษตรกร/ศูนย์การเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยจัดสรรงบประมาณตามนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ของหน่วยงาน ซึ่งเป็นงบประมาณที่ได้จัดเตรียมไว้เพื่อรองรับการดำเนินงานตามนโยบายในภาพรวมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และต้องไม่มีผลกระทบกับการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

๕.๔ สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดร่วมกับเกษตรกรในความรับผิดชอบสำรวจพื้นที่เพื่อจัดทำผังแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินตามหลักการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และความต้องการของเกษตรกร

๕.๕ สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดสนับสนุนปัจจัยการผลิตโดยการปรับกิจกรรมปกติของกรมฯ ด้านการปรับปรุงบำรุงดินใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามความต้องการของเกษตรกรและความเหมาะสมของพื้นที่ เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ และเหมาะสมในการเพาะปลูกพืช

๕.๖ ติดตาม ดูแล ให้คำแนะนำปรึกษากับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๖. แผนการปฏิบัติงาน

กิจกรรม	พ.ศ.๒๕๕๙			พ.ศ.๒๕๖๐								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. รวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำและเกษตรกร	↔											
๒. คัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่เป้าหมาย	↔											
๓. ส่งเสริมองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการ			↔									
๔. จัดทำผังแปลง		↔	↔									
๕. สนับสนุนปัจจัยการผลิตและ				↔	↔							

กิจกรรม	พ.ศ.๒๕๕๙			พ.ศ.๒๕๖๐									
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
องค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน													
๖. ติดตาม ดูแล ให้คำแนะนำ ปรึกษา		←											→

๗. ระยะเวลาการดำเนินงานโครงการ

ตุลาคม ๒๕๕๙ – กันยายน ๒๕๖๐

๘. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๘.๑ ผลผลิต (Output) : เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้จาก
การศึกษาดูงานในแปลงต้นแบบ

๘.๒ ผลลัพธ์ (Outcome) : เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ปฏิบัติงานในพื้นที่ของตนเองได้
ตามความเหมาะสม

๘.๓ ตัวชี้วัด :

- เชิงปริมาณ : จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้จาก
การศึกษาดูงานในแปลงต้นแบบ

- เชิงคุณภาพ : ร้อยละของเกษตรกรสามารถนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติงานได้ในพื้นที่ของตนเอง

๙. งบประมาณ

- กิจกรรมส่งเสริมองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการ ใช้งบประมาณตามนโยบายสำคัญของกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ของกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๙๔๓,๘๐๐ บาท

- กิจกรรมสนับสนุนการปรับปรุงบำรุงดิน และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินใช้
กิจกรรมปกติของกรมฯ เข้าไปร่วมดำเนินงาน

๑๐. หน่วยงานรับผิดชอบ

สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด กรมพัฒนาที่ดิน

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๑.๑ เกษตรกรสามารถนำแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระ
ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชไปปรับใช้ในการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม แพร่หลายในทุกภูมิภาคของประเทศไทย

๑๑.๒ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้จากการศึกษาดูงานในแปลงต้นแบบ และความรู้ด้านการ
พัฒนาที่ดิน สามารถนำไปปรับใช้ในการพัฒนาพื้นที่ของตนเองได้ตามความเหมาะสม

